

Hyväksytty Peruskansan Sivistysliitto ry:n Opintokeskus Pekasuksen hallituksessa/johtokunnassa (15.5.2017, päivitetty 19.10.2020)

PERUSKANSAN SIVISLIITTO RY:N TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

1. LÄHTÖTILANNE, SUUNNITELMA OHJEISTUS JA LAADINTA

Opetushallituksen mukaan vapaan sivistystyön opintokeskuksilla tulee olla tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 1.1.2017.

Opintokeskus Pekasuksen ensimmäinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on laadittu 15.5.2017 kolmeksi vuodeksi. Suunnitelman uusi jakso on voimassa 2020-2022. Tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla pyritään edistämään opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Opintokeskus Pekasuksessa. Tasa-arvossa on kyse ihmisyydestä, ihmisarvosta sekä jokaisen ihmisen ainutkertaisuudesta.

Opintokeskus Pekasuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa käydään läpi tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki sekä selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta. Lopuksi esitellään opiskeluun ja opetukseen liittyvät toimenpiteet ja vastuuhenkilöt.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan valittujen toimenpiteiden tavoitteena on opintokeskuksen toimintatapojen kehittäminen tasa-arvoisempaan ja yhdenvertaisempaan suuntaan. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan valittujen tavoitteiden ja toimenpiteiden kehitystä seurataan jatkossa vuosittain.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Peruskansan Sivistysliitto ry:n hallituksen/ johtokunnan vuonna 2017 hyväksymään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan, jonka pohjana on hallituksessa/johtokunnassa käydyt suunnitelman arviokeskustelut. Myös opintokeskuksen opettajille on annettu mahdollisuus kommentoida ja osallistua suunnitelman laatimiseen.

2. NYKYTILANNE 2020-2022

Opintokeskus Pekasus tarjoaa kursseja ja koulutusta kaikille ikään, sukupuoleen, terveydentilaan ja muuhun taustaan kuten koulutukseen, ammattiin, elämäntilanteeseen, uskonnollisuuteen tai yhteiskunnalliseen kantaan katsomatta. Kaikki opetus pyritään järjestämään huomioiden erilaiset oppijat opiskelijavalintojen, opetuksen toteuttamisen ja arvioinnin suhteen.

Opiskelijat valitaan koulutuksiin ja kursseille pääasiassa ilmoittautumisjärjestyksessä. Opetus pyritään toteuttamaan esteettömissä tiloissa ja sellaisina aikoina, että mahdollisimman monen on niihin vaivatonta osallistua. Tarjontaan on lisätty entistä enemmän nyt myös verkko-opintoja saavutettavuuden lisäämiseksi.

Opiskelijoiden valinnassa ja suoritusten ohjauksessa opettajat noudattavat arvioinnissaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita. Opintokeskus Pekasuksessa ei ole havaittu syrjintää eikä seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää.

Opintokeskuksen opiskelijat koostuvat lähiyhteisöjen eri ikäisistä ja eri sukupuolta olevista jäsenistä, jotka hakevat lisäkoulutusta ja osaamista. Mukana on myös työelämässä olevia sekä seniorkansalaisia. Osallistujien ikäjakauma voi liikkua 16-85 vuoden välillä. Erilaisille digitaalia parantaville kursseille hakeutuu muun muassa erityisesti nettikäytön valmennusta tarvitsevia senioreita.

Palautteen perusteella Opintokeskus Pekasuksen tunnettuisuutta tulisi lisätä aktiivisen tiedottamisen kautta lisätä, sillä mm. arviokeskusteluissa opintokeskus miellettiin ehkä vain kausittain opetusta tuottavaksi, koska tiedottaminen ei tavoita aina kaikkia kohde-ryhmäläisiä. Lisäksi opintokeskus-sanaan liitetyt mielikuvat nostavat joidenkin kynnystä osallistua opintoihin varsinkin heidän, joilla on vain kansakoulu- tai peruskoulutausta.

Tässä kohdin voidaan ratkaisuna kokeilla käyttää ilmoittelussa korostetusti/enemmän kurssi ja kouluttaja sanamuotoja sekä selventää mitä perustaitoja koulutukseen tarvitaan eli kuinka helppo opiskelijan on osallistua opetukseen. Lisäksi voidaan tiedottaa, mistä ja keneltä opiskelijat opintokeskuksessa saavat tarvittaessa saa esim. tietoteknistä tukea.

Tällä hetkellä opintokeskuksen rahoitusrakenne mahdollistaa sellaiset kurssihinnat, joilla voi tavoittaa kaikki oleelliset kohderyhmät. Opintoseteliavustus mahdollistaa koulutukseen osallistumisen esimerkiksi alemman pohjakoulutuksen omaaville, työttömille, eläkeläisille ja pienituloisille. Opintoseteliavustus on edelleen näille kohderyhmille tarpeellinen.

3. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

A. Toiminnan aatteellinen perusta

Työpaikkakohtainen tavoite:

Kaikki opintokeskuksen työntekijät ovat tietoisia Peruskansan Sivistysliitto ry:n toiminnan aatteellisesta perustasta ja sen merkityksestä on henkilöstöllä yhteinen näkemys.

Toimenpiteet:

Toiminnan suuntauksesta ja aatteellisesta perustasta keskustellaan vuosittain henkilöstönkesken, marras- joulukuussa järjestettävien opettajakunnan kokouspäivien yhteydessä.

Vastuhenkilö/t: Rehtori ja koko henkilöstö

Aikataulu: Vuosittain opettajakunnan kokouspäivien yhteydessä.

Seuranta: Jatkuva

B. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen työilmapiiri

Työpaikkakohtainen tavoite:

Opintokeskuksen työntekijät kokevat, että työilmapiiri on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen. Toiminnassa kiinnitetään huomiota siihen, että ilmapiiri on viihtyisä ja turvallinen kaikille myös riippumatta sukupuolesta, iästä, vakaumuksesta tai terveydentilasta.

Toimenpiteet:

Opintokeskuksen työntekijät ja Peruskansan Sivistysliitto ry:n johto ottavat huomioon, että ovat vastuussa tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen sekä yhteisöllisen ilmapiirin luomisesta.

Työilmapiiriä ja työn arvostusta koskevat asiat otetaan esille vuosittain opettajakunnan kokouspäivien yhteydessä.

Vastuuhenkilö/t: Rehtori/opintojohtaja ja hallitus/johtokunta

Aikataulu: Jatkuvaa

Seuranta: Kahden vuoden välein

C. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työnjohdollisessa työssä

Työpaikkakohtainen tavoite:

Johtaminen ja työtehtävien jakaminen on rehellistä ja avointa. Kaikkien työpanosta, työssä kehittymistä arvostetaan, perhe-elämän yhteensovittamista tuetaan tasapuolisesti iästä, sukupuolesta, tai vakaumuksesta riippumatta.

Toimenpiteet:

Hallitus/johtokunta keskustelee rehtorin kanssa siitä, miten opintokeskuksen käytännön esimiestyössä voidaan toteuttaa tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden tavoitteet.

Vastuuhenkilöt: Rehtori/opintojohtaja, hallitus/johtokunta

Aikataulu: Sovitaan keskustelun ajankohta

Seuranta: Kahden vuoden välein

D. Samapalkkaisuus: sama palkka samasta ja samanarvoisesta työstä

Työpaikkakohtainen tavoite: palkkaus on tasa-arvoista ja yhdenvertaista.

Palkkauksen määräytymisen perusteena on Yksityisen Opetusalan työehtosopimus kaikille.

Toimenpiteet: TES:n mukaiset korotukset vuosittain.

Työnvaativuuden määräytymisen ja palkkauksen perusteet käydään läpi opettajakunnan kokouspäivillä vuosittain. Seurataan palkkauksen tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta

Vastuuhenkilö/t: Rehtori/opintojohtaja ja opintosihtööri

Aikataulu: Jatkuvaa

Seuranta: TES-palkkatilastot vuosittain

E. Tasapuoliset mahdollisuudet työssä kehittymiseen

Työpaikkakohtainen tavoite:

Työntekijät kokevat, että heillä on halutessaan tasapuoliset mahdollisuudet kehittyä työssään ja he pystyvät näin pitämään yllä työmotivaatiotaan. Rehtori tukee kaikkien ammatillista kehittymistä tasapuolisesti.

Toimenpiteet:

Ammatillisesta kehittämisestä keskustellaan kaikkien työntekijöiden kanssa vuosittain opettajakunnan kokouspäivillä.

Vastuutaho: Rehtori/opintojohtaja

Aikataulu: Jatkuvaa

Seuranta: Opettajakunnan kokouspäivillä

SEURANTA

Tasa-arvosuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumista seuraa ja arvioi vuosittain hallitus/johtokunta rehtorin/opintojohtajan esityksestä ja opettajapalautteen perusteella. Samassa yhteydessä päätetään myös yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman päivittämisestä.

Liite Peruskansan Sivistysliitto ry:n tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan, koulutuksen järjestäjän yhdenvertaisuussuunnitelma

Liite: Suunnitelman laadinta Peruskansan Sivistysliitto ry:n Opintokeskus Pekasuksessa

Liite: Opintokeskus Pekasuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, arvio toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista vuosilta 2017-2019

Liite Peruskansan Sivistysliitto ry:n tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan, koulutuksen järjestäjän yhdenvertaisuussuunnitelma

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

1. JOHDANTO

Tasa-arvolain (609/1986 1§) tarkoitus on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tasa-arvon toteuttamiseksi parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiintai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014 8§) mukaanketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvänsyyyn perusteella. Tasa-arvolaki velvoittaa työnantajaa tasa-arvosuunnitelman ja yhdenvertaisuuslaki yhdenvertaisuussuunnitelman tekoon niillä työpaikoilla, joilla on vähintään 30 työntekijää (Opintokeskus Pekasuksella on alle 30 työntekijää).

Lisäksi koulutuksen järjestäjällä velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tullakuulluiksi edistämistoimenpiteistä. (Yhdenvertaisuuslaki § 6)

Tässä liitteessä määritellään Peruskansan Sivistysliitto ry:n ylläpitämälle aikuisoppilaitokselle, Opintokeskus Pekasukselle, ne tavoitteet ja toimenpiteet, joilla oppilaitoksen toiminnassa edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Suunnitelma sisältää mm. tarvittavien edistämistoimenpiteiden toteuttamisesta, syrjinnän vaarassa olevien ryhmien tarpeiden huomioimisesta opetuksen järjestämisessä, koulutus-/oppimistilanteiden tasapuolisuutta ja opintosuoritusten tasapuolista arvioimista edistäväistä toimista ja opetushenkilöstön yhdenvertaisuusosaamisen kehittämisestä.

Peruskansan Sivistysliitto ry ja Opintokeskus Pekasus noudattavat toiminnassaan uudistettua tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Koko henkilöstö on yhdessä vastuussa siitä, että yhdistyksessä ja sen ylläpitämässä opintokeskuksessa toimitaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan valittujen toimenpiteiden tavoitteena on Peruskansan Sivistysliitto ry:n Opintokeskus Pekasuksen toimintatapojen kehittäminen tasa-arvoisempaan ja yhdenvertaisempaan suuntaan.

Liite: Suunnitelman laadinta Peruskansan Sivistysliitto ry:n Opintokeskus Pekasuksessa

Opintokeskus Pekasus on vapaan sivistystyön lain mukaista koulutustoimintaa toteuttava oppilaitos, joka tukee toiminnallaan elinikäisen oppimisen, henkisen hyvinvoinnin ja koulutuksellisen tasa-arvon periaatteiden toteutumista toimiessaan eri puolilla Suomea. Opintokeskus järjestää lähiyhteisöilleen tarvelähtöistä ajankohtaista koulutusta.

Koulutukset ovat pääsääntöisesti avoimia kaikille iästä ja pohjakoulutuksesta riippumatta ja opetus järjestetään huomioiden erilaisissa elämäntilanteissa elävien ihmisten opiskelumahdollisuudet. Koulutukset täydentävät ja monipuolistavat muuta tarjolla olevaa koulutustarjontaa Suomessa.

Opintokeskus Pekasuksen arvoina ovat elinikäinen oppiminen, henkinen hyvinvointi ja koulutuksellinen tasa-arvo. Toiminnan päämääränä on tarjota elinikäisen oppimisen mahdollisuus ja tukea siten osallistujien hyvinvointia. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan valittujen tavoitteiden ja toimenpiteiden kehitystä seurataan jatkossa vuosittain.

Opintokeskus Pekasuksessa opiskelee vuosittain noin (vaihteluvälillä) 700-1000 opiskelijaa.

Suunnitelman ohjeistus

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että tasa-arvosuunnitelma ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan se, että se sisältää:

- 1) selvityksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta,
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi,
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Opintokeskus Pekasuksessa ei ole ollut aiempaa tasa-arvosuunnitelmaa ennen vuotta 2017.

Erytystä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön, opiskelijavalintojen, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arvioinnin tasa-arvoisuuteen ja yhdenvertaisuuteen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan joko erillisenä tai johonkin muuhun suunnitelmaan sisältyen ja siten, että henkilöstö ja opiskelijat pääsevät vaikuttamaan sen sisältöön.

2. TAVOITTEET, TOIMENPITEET, VASTUUTAHOT JA SEURANTA

Tavoitteet

- Pyritään tarjoamaan kattavasti eri kohderyhmille suunnattuja koulutuksia opintokeskuksen toiminnan kapasiteetti ja kohderyhmät huomioiden.
- Huomioidaan opintokeskuksen koulutustarjonnan suunnittelussa se, ettei sisältö ole suunniteltu ns. mies- tai naisosallistujille ja, ettei opetusaihe aiheuta esim. ikäesteitä.
- Jatketaan opintojen järjestämistä mahdollisimman esteettömästi ja varmistetaan opintojen hyvä saavutettavuus, kehitetään opettajien etäopetusosaamista.
- Mikäli opintokeskuksessa havaittaisiin syrjintää, seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää, siihen puututaan nopeasti ja tehokkaasti.

Toimenpiteet

- Ylläpidetään keinoja ja ratkaisuja alemman pohjakoulutuksen omaavien, työttömien, eläkeläisten, pienituloisten koulutustarjonnan mahdollistamiseksi, tehostetaan näiden kohderyhmien aktivointia.
- Pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään opetusta erilaisia oppimisvaikeuksia omaaville (mm. esimerkiksi senioreiden digitaatiojen kohdentamiseksi).
- Jokaisen koulutuksen ja kurssin jälkeen pyydetään koulutus palaute ja sen pohjalta seurataan koulutusten onnistumista sekä kouluttajan, materiaalin, että opintokeskuksen toiminnan osalta. Palautteessa mahdollisuus myös avoimiin vastauksiin.

Vastuutahot ja seuranta

- Peruskansan Sivistysliitto ry:n johtokunta/hallitus johtaa, valvoo ja ohjaa Opintokeskus Pekasuksen toimintaa.
- Opintokeskus Pekasuksen toiminnasta vastaa rehtori.
- Opintokeskuksen henkilökunta vastaa omalla toiminnallaan käytännön toimivuudesta.

Liite: Opintokeskus Pekasuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, arvio toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista vuosilta 2017-2019

Vuosille 2017-2019 laaditun tasa-arvosuunnitelman toimenpiteet ja tavoitteet olivat:

Tavoitteet ja arviot toteutumisesta 2017-2019

- Tarjotaan kattavasti eri kohderyhmille koulutuksia opintokeskuksen kapasiteetti huomioiden.
 - *Tavoite toteutunut. Tarjonnassa on huomioitu eri kohderyhmien tarpeet ja toiveet. Tarjonnan painopisteitä tarkistetaan aktiivisesti vuosittain.*
- Huomioidaan opintokeskuksen koulutustarjonnassa, ettei sisältö ole suunniteltu ns. mies- tai naisosallistujille ja, ettei koulutusmuoto rajoita osallistumista (lähi vai etäkoulutus esim. ikäesteitä > puutteelliset digitaidot).
 - *Tavoite toteutunut. Opettajien etäkoulutuksen osaamista ja opiskelijoiden etäkoulutuksen osallistamista kehitetään ja siten tehostetaan mm. koulutuksen saavutettavuutta ja digitaitoja. Seurataan vuosittain.*
- Jatketaan opintojen järjestämistä mahdollisimman esteettömästi ja varmistetaan saavutettavuus. Kehitetään opettajien etäopetusosaamista.
 - *Tavoite toteutunut osittain. Koronaepidemian vuoksi vrt. opetuksen osaamisen siirtäminen verkkoon ollut haasteellista. Opettajien etäkoulutusvalmennusta jatketaan ja seurataan aktiivisesti vuosittain.*
- Mikäli havaittaisiin syrjintää, seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää, siihen puututaan.
 - *Tavoite toteutunut, ei raportoitavaa. Seurataan ja puututaan tarvittaessa.*

Toimenpiteet ja arviot toteutumisesta 2017-2019

- Ylläpidetään keinoja ja ratkaisuja alemman pohjakoulutuksen omaavien, työttömien, eläkeläisten, pienituloisten koulutustarjonnan mahdollistamiseksi, tehostetaan kohderyhmien aktiivointia ja vuorovaikutusta opintokeskuksen kanssa.
 - *Kohderyhmät tunnistetaan, mutta vain heille kohdennettua opintotarjontaa ei ole kartoitettu. Asiaan palataan ja mietitään esim. kyselyn kautta lisätietojen hankkimista koulutustarpeen selvittämiseksi/kohdentamiseksi.*
- Pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään opetusta erilaisia oppimisvaikeuksia omaaville.
 - *2017-2020 on toteutettu OPH:n opintoseteliavustuksella kurseja mm. eläkeläisten digitaalisten taitojen, alemman koulutustason tai työttömien osaamisen tueksi.*
- Jokaisen koulutuksen ja kurssin jälkeen pyydetään koulutuspalautte, seurataan onnistumista sekä kouluttajan, materiaalin, että opintokeskuksen toiminnan osalta. Mahdollisuus myös avoimiin vastauksiin.
 - *Keräämme palautetta säännöllisesti. Reagoimme jo myös kurssin aikana esitettyihin toivomuksiin koskien esteettömyyttä ja osallistumismahdollisuuksia.*